

اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار و ضمنی حالتی و نقش تعدیل‌گری عزت نفس آشکار و ضمنی صفتی

مونا فرخنده فال*^۱، پگاه نجات^۲

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی سلامت، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

۲. استادیار روانشناسی سلامت، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۲۳

دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۰۲

Effect of Social Exclusion on State Explicit & Implicit Self-esteem and the Moderating role of Trait Explicit & Implicit Self-esteem

Mona Farkhondehfal*¹, Pegah Nejat²

1. Ph.D. Student in Health Psychology, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

2. Associate Professor of Health Psychology, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

Received: 2020/12/22

Accepted: 2021/03/13

10.30473/sc.2023.66488.2835

Abstract

Abstract: Introduction: This study aimed to examine the effect of social exclusion on state self-esteem at both implicit and explicit levels and the moderating role of trait implicit and explicit self-esteem in this relation. Method: It was an experimental study with one between-subjects factor (acceptance, rejection). Participants were 110 individuals (80% women) with a mean age of 27.4 years who participated in this study voluntarily and online in fall 1400. They first responded to measures of explicit and implicit trait self-esteem then received the social exclusion manipulation by "writing about previous experience" and finally responded to measures of explicit and implicit state self-esteem. Rosenberg self-esteem scale (Rosenberg, 1965) and single-item self-esteem scale (Donnellan et al., 2015) were used to measure explicit self-esteem. Implicit Association Test (Greenwald & Farnham, 2000) and Name-Letter Test (Kitayama & Karasawa, 1997) were used to assess implicit self-esteem. Results: Consistent with sociometer theory, implicit state self-esteem was lower in response to the rejection condition compared to the acceptance condition. In contrast, explicit state self-esteem was not different between the acceptance and rejection conditions. One possible explanation for this finding is the activation of conscious defense mechanisms to protect self-esteem in response to the experience of social rejection. The effect of social exclusion on implicit state self-esteem was not moderated with either explicit or implicit trait self-esteem, whereas the effect of social exclusion on explicit state self-esteem was moderated with both explicit and implicit trait self-esteem. Conclusion: The effect of social exclusion on explicit state self-esteem was moderated such that explicit state self-esteem of participants with either high implicit or low explicit trait self-esteem was less vulnerable to the experience of social exclusion. The difference of explicit and implicit state self-esteem in response to social exclusion in different levels of explicit and implicit trait self-esteem need further investigation.

Keywords: Implicit Cognition, Self-esteem, Social Exclusion, Sociometer Theory.

چکیده

مقدمه: این پژوهش با هدف بررسی اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار و ضمنی حالتی، و نقش تعدیلگری عزت نفس آشکار و ضمنی صفتی در این رابطه انجام شد. روش: پژوهش از نوع آزمایشی با یک عامل برون آزمودنی دوسطحی (پذیرش / طرد) بود. شرکت‌کنندگان ۱۱۰ نفر (۸۰٪ زن) با میانگین سن ۲۷/۴ سال بودند که به طور داوطلبانه و آنلاین در پاییز ۱۴۰۰ در مطالعه شرکت نمودند. شرکت‌کنندگان ابتدا به سنجش‌های عزت نفس آشکار و ضمنی صفتی پاسخ دادند، سپس تحت القای طرد اجتماعی با روش «نوشتن از تجربه گذشته» قرار گرفتند و در نهایت به سنجش‌های عزت نفس آشکار و ضمنی حالتی پاسخ دادند. برای سنجش عزت نفس آشکار از مقیاس عزت نفس روزنبرگ (۱۹۶۵) و عزت نفس تک سؤالی (دانلان و همکاران، ۲۰۱۵) و برای سنجش عزت نفس ضمنی از آزمون تداعی ضمنی (گرینوالد و فارنهام، ۲۰۰۰) و آزمون حرف-نام (کیتایاما و کاراساوا، ۱۹۹۷) استفاده شد. یافته‌ها: همسو با نظریه عقربه اجتماعی (لیری، ۲۰۱۲)، عزت نفس ضمنی حالتی در گروه طرد پایین‌تر از گروه پذیرش بود. در مقابل، عزت نفس آشکار حالتی در گروه طرد تفاوتی با گروه پذیرش نداشت. اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس ضمنی حالتی توسط هیچ کدام از دو عزت نفس صفتی ضمنی و آشکار تعدیلگری نشد. در مقابل، اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار حالتی، توسط هر دو نوع عزت نفس آشکار و ضمنی صفتی تعدیلگری شد. نتیجه‌گیری: عدم تفاوت عزت نفس آشکار حالتی در دو گروه طرد و پذیرش می‌تواند به دلیل فعال شدن مکانیزم‌های دفاعی آگاهانه برای محافظت از عزت نفس به دنبال طرد اجتماعی باشد. عزت نفس آشکار حالتی کسانی که عزت نفس ضمنی صفتی بالاتر یا عزت نفس آشکار صفتی پایین‌تر داشتند کمتر در مقابل طرد آسیب‌پذیر بود. تفاوت عزت نفس آشکار و ضمنی حالتی در اثرپذیری از طرد اجتماعی در سطوح مختلف عزت نفس آشکار و ضمنی صفتی نیازمند بررسی بیشتر به نظر می‌رسد.

کلیدواژه‌ها: شناخت ضمنی، طرد اجتماعی، عزت نفس، نظریه عقربه اجتماعی.

*Corresponding Author: Mona Farkhondehfal

Email: mona.farkhondehfal@gmail.com

* نویسنده مسئول: مونا فرخنده فال

مقدمه

عزت نفس اولین بار توسط ویلیام جیمز (۱۸۹۰) به عنوان سازه‌ای تعریف شد که منعکس‌کننده احساس مثبت نسبت به خود است و تحت تاثیر موفقیت فرد در تحقق اهداف مهم زندگی قرار دارد. بعدتر عزت نفس به عنوان ارزیابی فرد از میزان ارزشمندی خود (روزنبرگ، ۱۹۶۵) و یا احساس کلی مثبت یا منفی فرد نسبت به خود (اسمیت و مک‌کی^۱، ۲۰۰۸) تعریف شد. عزت نفس دربردارنده نتایج متنوعی در جنبه‌های مختلف زندگی از جمله ارتباطات، تحصیل، کار، سلامت روان و سلامت جسم دانسته شده است و یکی از مورد توجه‌ترین موضوعات در پژوهش‌های سال‌های اخیر روانشناسی است (اورث و رایبیز، ۲۰۲۲؛ آرسانداکس^۲ و همکاران، ۲۰۲۰). با توجه به اهمیتی که عزت نفس در جنبه‌های مختلف زندگی دارد، شناسایی عوامل اثرگذار بر آن، همواره مورد توجه پژوهشگران بوده است (زایگلر-هیل، ۲۰۱۳).

یکی از نظریاتی که به معرفی عوامل اثرگذار بر عزت نفس پرداخته است نظریه عقربه اجتماعی^۳ است. نظریه عقربه اجتماعی، عزت نفس را همچون عقربه‌ای می‌داند که وضعیت پذیرش یا طردشدگی فرد را نمایش می‌دهد و نقشی تنظیم‌کننده در حفظ ارتباطات اجتماعی و در نتیجه بقای موجود زنده دارد (لیبری و باومایستر، ۲۰۰۰). لیبری، تمبور، تردال و همکاران (۱۹۹۵) در مطالعه‌ای نشان دادند که طرد اجتماعی منجر به کاهش عزت نفس می‌شود. لیبری (۲۰۱۲) عزت نفس را بازتابی از ارزیابی فرد از میزان مورد پذیرش یا طرد بودن یا به تعبیری دیگر بازتابی از ارزش ارتباطی فرد برای دیگران معرفی می‌کند. لیبری (۲۰۱۲) این دیدگاه را مطرح کرد که افراد به گونه‌ای عمل می‌کنند که عزت نفس خود را بالا نگه دارند، ولی این کار را به خاطر علتی زیربنایی‌تر انجام می‌دهند. او علت زیربنایی نیاز به عزت نفس را کمتر شدن احتمال طرد شدن، نادیده گرفته شدن یا کنار گذاشته شدن توسط دیگران و بیشتر شدن احتمال پذیرفته شدن توسط دیگران در راستای هدف تکاملی بقا دانست. به این ترتیب نظریه عقربه اجتماعی عزت نفس را سیستمی درون‌روانی می‌داند که برای حفظ ارتباطات اجتماعی و در نهایت بقای فرد مشغول به کار است و هدف آن را چیزی فراتر از ایجاد احساس خوب نسبت به خود

می‌داند. نظریه عقربه اجتماعی بر این باور است که عزت نفس افراد به دنبال طرد اجتماعی کاهش می‌یابد و به این ترتیب همچون عقربه‌ای کنترلی به افراد هشدار می‌دهد تا اقدامی جهت افزایش پذیرش اجتماعی خود انجام دهند و در نتیجه وضعیت عزت نفس خود را که با دیدگاهی تکاملی ضامن بقای آنهاست بهبود بخشند. لیبری (۲۰۰۳) نشان داد حتی کسانی که اعلام می‌کنند پذیرش یا طرد دیگران بر احساس خودارزشمندی‌شان اثر نمی‌گذارد و احساس خودارزشمندی‌شان تنها بر اساس استانداردهای درونی خودشان شکل می‌گیرد، تحت تاثیر طرد اجتماعی عزت نفس حالتی‌شان کاهش نشان داده است. عزت نفس حالتی^۴، احساس ارزشمندی ادراک شده فرد در یک موقعیت خاص است و عزت نفس صفتی^۵ جمع‌بندی احساسات یا افکار فرد درباره ارزشمندی خود در طول زمان است (لیبری و باومایستر، ۲۰۰۰). نظریه عقربه اجتماعی سه پیش‌بینی عمده را مطرح می‌کند: ۱- پذیرش و طرد اجتماعی بر عزت نفس حالتی اثرگذار است، ۲- عزت نفس حالتی با پذیرش اجتماعی ادراک شده رابطه دارد و ۳- عزت نفس صفتی بازتابی از ادراک فرد از پذیرش اجتماعی یا به طور کلی ارزش ارتباطی‌اش برای دیگران است (لیبری، ۲۰۱۲).

نظریه عقربه اجتماعی از نظریات مورد توجه در حوزه عزت نفس است و مطالعات مختلفی بر مبنای آن صورت گرفته است (زایگلر-هیل، ۲۰۱۳؛ باومایستر و رابسون، ۲۰۲۱، هریس و اورث، ۲۰۲۰). نتایج مطالعات متعددی (لیبری و اشمور، ۲۰۰۶؛ ماهادوان، گرگ^۶ و سیدیکیدس، ۲۰۱۹؛ ماگرو، یوتچ، دریسکمپر و همکاران، ۲۰۱۹) از نظریه عقربه اجتماعی حمایت کردند اما برخی مطالعات نتایج متفاوتی در برداشتند و تغییری در عزت نفس حالتی به دنبال طرد اجتماعی گزارش نکردند (باومایستر، تونینگ و نوس، ۲۰۰۲؛ تونینگ، کاتانیز و باومایستر، ۲۰۰۳). بلکه‌هارت و همکاران (۲۰۰۹) در مطالعه فراتحلیل خود نتیجه گرفتند که در مطالعات مورد بررسی‌شان طرد اجتماعی تغییری در عزت نفس نشان نداده است اما پذیرش، عزت نفس را افزایش داده است. اما گربر و همکاران (۲۰۰۹) در مطالعه فراتحلیل خود نتیجه گرفتند که طرد اجتماعی عزت نفس را کاهش داده است و اندازه اثر ۰/۷- را برای آن گزارش کردند.

4. State self-esteem
5. Trait self-esteem
6. Gregg

1. Mackie
2. Arsanauk
3. Sociometer theory

مثبت یا منفی دانسته شد (زایگلر-هیل و جردن، ۲۰۱۰). ابزارهای ضمنی عمدتاً ماهیت عملکردی دارند و محتوای ذهنی را به صورت غیر مستقیم مورد سنجش قرار می‌دهند. این ابزارها امکان کنترل پاسخ را از شرکت‌کنندگان می‌گیرند و برای سنجش افکار و احساسات متکی بر درون‌نگری نیستند (گارونسکی و هان، ۲۰۱۹).

نتایج مطالعه‌ای که جهت بررسی اثر مکانیزم‌های دفاعی فعال شده بعد از طرد اجتماعی انجام شد (برنشتاین و همکاران، ۲۰۱۳) نشان داد که پس از اعمال دستکاری طرد اجتماعی، ساز و کارهای دفاعی خود-نمایشگری^۵ فعال شده و در نتیجه طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار حالتی، تأثیری نداشته اما بر عزت نفس ضمنی حالتی که در دسترس این ساز و کارهای هشیار نیست اثرگذار است. به طور کلی محققان پیشنهاد دادند که برای دریافت تصویری کامل‌تر از وضعیت عزت نفس، عزت نفس ضمنی نیز علاوه بر عزت نفس آشکار مورد بررسی قرار گیرد (گرینوالد و بناجی، ۱۹۹۵؛ دیهارت، پلام و تینن، ۲۰۰۶؛ برنشتاین و همکاران، ۲۰۱۳).

ویلیامز (۲۰۰۷) در مقاله مروری خود بین انواع مختلف طرد اجتماعی تفاوت قابل شد و آنها را در سه دسته کلی نادیده گرفته شدن^۶، راه داده نشدن^۷ و بیرون گذاشته شدن^۸ طبقه‌بندی کرد. او همچنین نوع و شدت واکنش افراد نسبت به طرد اجتماعی را با برخی عوامل از جمله عزت نفس افراد مرتبط دانست. نتایج برخی مطالعات نشان می‌دهد که حساسیت افراد نسبت به طرد اجتماعی با سابقه مواجهه آن‌ها با طرد اجتماعی در گذشته رابطه دارد و سابقه مواجهه مکرر با طرد اجتماعی در گذشته منجر به بروز رفتارهای غیرانطباقی در مواجهه با طرد اجتماعی می‌شود که آن نیز به نوبه خود باعث مواجهه بیشتر با طرد اجتماعی خواهد شد (داونی و همکاران، ۲۰۰۴). از طرفی بر اساس پیش‌بینی نظریه عقربه اجتماعی عزت نفس صفتی بازتابی از ادراک افراد از پذیرش اجتماعی‌شان در طول زمان است (لیری، ۲۰۱۲). ویلیامز (۲۰۰۷) در مقاله مروری خود، انتظار مورد پذیرش واقع شدن را با عزت نفس افراد مرتبط دانست. در مقاله مروری وسلمن، ویرث و برنشتاین (۲۰۱۷) انتظار افراد از مورد پذیرش یا طرد واقع شدن، به عنوان تعدیلگر پاسخ‌های افراد در مواجهه‌ی با طرد اجتماعی پیش‌بینی شد.

یکی از توضیحات ممکن برای تبیین تفاوت مشاهده شده بین یافته‌های مطالعات مختلفی که اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس حالتی را مورد بررسی قرار داده بودند، به این صورت مطرح شد که افراد در مواجهه با طرد اجتماعی، برای محافظت از خود به مکانیزم‌های دفاعی روی می‌آورند و وقتی عزت نفس آنها از طریق سنج‌های مبتنی بر خودگزارش‌دهی مورد سنجش قرار می‌گیرد نتایج می‌تواند تحت تأثیر این مکانیزم‌های دفاعی قرار گیرد (بلکههارت، نلسون، نولس و همکاران، ۲۰۰۹؛ برنشتاین، کلی‌پول، یانگ و همکاران، ۲۰۱۳). عزت نفس آشکار^۱ احساس ارزشمندی آشکاری است که فرد نسبت به خود دارد و از طریق سنج‌های مبتنی بر خودگزارش‌دهی اندازه‌گیری می‌شود (جردن و زایگلر-هیل، ۲۰۱۳). اما سنجش عزت نفس از طریق خودگزارش‌دهی می‌تواند مشکلاتی به همراه داشته باشد. رادولف، شرودر-ابه^۲، شوتر و همکاران (۲۰۰۸) عواملی از جمله نداشتن شناخت دقیق از خود، ثبت جواب‌های خلاف واقع برای کسب خوشایندی بیشتر نزد دیگران و یا ثبت جواب‌های خلاف واقع به دلیل خودفریبی را به عنوان مشکلاتی که در سنجش عزت نفس آشکار وجود دارد مطرح کردند.

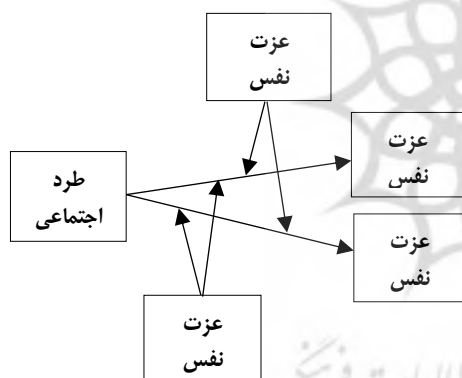
گرینوالد و بناجی (۱۹۹۵) بخش عمده‌ای از شناخت‌های مرتبط با رفتارهای اجتماعی افراد را خارج از حیطه کنترل در نظر گرفتند. بر این اساس آنها شناخت ضمنی را دربردارنده^۳ ردیابی از تجربیات گذشته تعریف کردند که در دسترس خودگزارش‌دهی یا درون‌نگری نیست اما بر عملکرد تأثیرگذار است. این محققان سنج‌های مستقیم را که مبتنی بر درون‌نگری آشکار هستند برای سنجش سازه‌های موجود در حوزه شناخت اجتماعی کافی ندانستند و استفاده از سنج‌های ضمنی که در دسترس درون‌نگری نیستند را علاوه بر سنج‌های آشکار پیشنهاد دادند. به این ترتیب عزت نفس نیز به عنوان یکی از سازه‌های شناخت اجتماعی قابل تفکیک به دو نسخه آشکار و ضمنی دانسته شد. عزت نفس ضمنی^۳ در بردارنده^۴ تداعی‌های خودکار، ناهشیار و کنترل ناپذیر درباره^۴ خود است (گرینوالد و بناجی، ۱۹۹۵؛ کول^۴ و پلام، ۲۰۰۳) و توسط ابزارهای ضمنی به صورت غیرمستقیم و خارج از دسترس آگاهی مورد سنجش قرار می‌گیرد. عزت نفس ضمنی قوت تداعی شناختی بین خودپنداره فرد و عواطف

5. Self-presentation
6. Ostracism
7. Rejection
8. Exclusion

1. Explicit Self-esteem
2. Schröder-Abé
3. Implicit Self-esteem
4. Koole

بر اساس آنچه بیان شد اولین هدف پژوهش حاضر بررسی اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس ضمنی علاوه بر عزت نفس آشکار تعریف شد تا تصویر کامل‌تری از اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس حالتی در هر دو سطح آشکار و ضمنی به دست آید. دو فرضیه اول این پژوهش در همین راستا تعریف شدند و اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار و ضمنی را پیش‌بینی نمودند.

دومین هدف این پژوهش بررسی نقش تعدیلگری عزت نفس صفتی در اثرپذیری عزت نفس حالتی از طرد اجتماعی در نظر گرفته شد. همچنین برای دریافت تصویری کامل‌تر از عزت نفس، این بررسی نیز به تفکیک عزت نفس ضمنی و آشکار صورت گرفت. به این ترتیب ۴ فرضیه بعدی این پژوهش نقش تعدیلگری عزت نفس آشکار و ضمنی صفتی را در اثرگذاری طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار و ضمنی حالتی پیش‌بینی کردند. روابط مورد آزمون بین متغیرها در فرضیات این پژوهش در شکل ۱. نمایش داده شده است.

شکل ۱. روابط مورد آزمون بین متغیرها

پژوهش حاضر از نوع آزمایشی پس‌آزمون با یک عامل برون‌آزمودنی دو سطحی (طرد، پذیرش) است. القای طرد اجتماعی با روش «نوشتن از تجربه گذشته» (پیکت و همکاران، ۲۰۰۴) صورت گرفته است.

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

شرکت‌کنندگان از طریق نمونه‌گیری در دسترس و با مراجعه به لینک آزمون به صورت داوطلبانه و آنلاین در پژوهش شرکت کردند. تعداد کل شرکت‌کنندگانی که مراحل آزمون را تا پایان به صورت کامل انجام دادند ۱۲۲ نفر بود. با توجه به آنلاین بودن پژوهش و به منظور اطمینان از انجام کامل

سومر و روبین (۲۰۰۵) پیشنهاد دادند که کلید پیش‌بینی واکنش افراد نسبت به طرد اجتماعی، در انتظار آنها از میزان مورد پذیرش قرار گرفتن در آینده که ویژگی افراد با عزت نفس بالا دانسته شده است، نهفته است. از طرف دیگر پیش‌بینی سوم نظریه عقبه اجتماعی عزت نفس صفتی را بازتابی از ادراک افراد از پذیرش اجتماعی‌شان معرفی می‌کند (لیری، ۲۰۱۲). به این ترتیب می‌توان عزت نفس صفتی را نشانگر سابقه مواجهه افراد با طرد یا پذیرش اجتماعی در گذشته دانست و پیش‌بینی کرد که بر میزان اثرپذیری عزت نفس حالتی افراد از طرد اجتماعی تاثیرگذار باشد. به طور مشخص‌تر به نظر می‌رسد می‌توان انتظار داشت که اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس حالتی افرادی که عزت نفس صفتی بالاتری دارند کمتر از افرادی باشد که عزت نفس صفتی پایین‌تری دارند. به عبارت دیگر می‌توان پیش‌بینی کرد که عزت نفس صفتی نقش تعدیلگر در اثرپذیری عزت نفس حالتی از طرد اجتماعی داشته باشد. نتایج یک مطالعه نشان داده است که افراد با عزت نفس صفتی پایین نسبت به افراد با عزت نفس صفتی بالاتر درد اجتماعی بیشتری به دنبال اعمال دستکاری طرد اجتماعی نشان دادند (اونودا، اوکاموتو، ناکاشیما و همکاران، ۲۰۱۰).

روش‌های مختلفی برای اعمال دستکاری طرد اجتماعی در مطالعات به کار گرفته شده است. این روش‌ها را می‌توان در چند دسته کلی طبقه‌بندی کرد؛ از جمله بازی پرتاب توپ^۱ عملی یا کامپیوتری، ارائه بازخورد طرد در آینده، خارج گذاشته شدن از گروه، تصور طرد، یادآوری تجربه طرد و خواندن سناریوی طرد (ویلیامز، ۲۰۰۷). یادآوری تجربه طرد و نوشتن تجربه طرد در گذشته (پیکت، گاردنر و نولز، ۲۰۰۴) یکی از روش‌های دستکاری طرد اجتماعی است. مطالعات نشان داده است که به یاد آوردن خاطره طردی که در گذشته تجربه شده است همان پاسخ‌هایی را که فرد پس از قرار گرفتن در موقعیت طرد در حال حاضر بروز می‌دهد، فعال خواهد کرد (منر، دیوال، باومیسستر و همکاران، ۲۰۰۷؛ پیکت و همکاران ۲۰۰۴). بلکه‌هارت و همکاران (۲۰۰۹) در مطالعه فراتحلیل خود چنین نوشتند که روش دستکاری طرد «نوشتن تجربه از گذشته»، میانگین موزون اندازه اثری حدود ۰/۷۳ بر عزت نفس داشته است. روش «نوشتن تجربه از گذشته» در مطالعه حاضر برای القای طرد اجتماعی به کار گرفته شده است.

1. Ball tossing

دستورالعمل القای دستکاری آزمایشی، متن نوشته شده در بخش دستکاری آزمایشی برای تمام شرکت‌کنندگان مورد بررسی قرار گرفت و شرکت‌کنندگانی که خاطره طرد یا پذیرش نوشته بودند و یا خاطره‌ای نامرتبط با موضوع خواسته شده نوشته بودند از پژوهش کنار گذاشته شدند. همچنین شرکت‌کنندگانی که زمان پاسخگویی آنها به سؤالات بیش از ۲ انحراف استاندارد با میانگین مدت زمان پاسخگویی فاصله داشت از پژوهش کنار گذاشته شدند. به این ترتیب در نهایت داده‌های ۱۱۰ شرکت‌کننده مورد تحلیل قرار گرفت. میانگین سنی گروه نمونه نهایی ۲۷/۴ سال با انحراف استاندارد ۱۰ سال بود. ۲۴ نفر از شرکت‌کنندگان (۲۰٪) مرد و ۹۴ نفر (۸۰٪) زن بودند. سطح تحصیلات شرکت‌کنندگان (۶۳ نفر) کارشناسی و ۳۱/۴٪ از شرکت‌کنندگان (۳۸ نفر) کارشناسی ارشد بود. ۱۰/۸٪ از شرکت‌کنندگان (۱۳ نفر) سطح تحصیلات بالاتر از کارشناسی ارشد (دکترای حرفه‌ای و دکترای تخصصی) و ۵/۸٪ از شرکت‌کنندگان (۷ نفر) دارای تحصیلات در مقاطع پایین‌تر از کارشناسی (کارדانی، دیپلم، سیکل، زیردیپلم) بودند. میانگین سطح اقتصادی شرکت‌کنندگان در طیفی از ۱ تا ۵ (بسیار پایین‌تر از متوسط تا بسیار بالاتر از متوسط) ۳/۵۵ با انحراف استاندارد ۰/۶۶ بود.

ابزارهای پژوهش

مقیاس عزت نفس روزنبرگ^۱. عزت نفس آشکار صفتی و عزت نفس آشکار حالتی توسط مقیاس عزت نفس روزنبرگ (۱۹۶۵) اندازه‌گیری شد. این مقیاس متداول‌ترین ابزار برای سنجش عزت نفس آشکار است (دانلان، چسنیوسکی و رایبیز، ۲۰۱۵) و عزت نفس حالتی هم توسط همین ابزار قابل اندازه‌گیری است (زایگلر-هیل، ۲۰۱۳). مقیاس عزت نفس روزنبرگ، شامل ۱۰ گزاره است که پنج گزاره احساسات مثبت نسبت به خود (مثلاً "احساس می‌کنم فرد با ارزشی هستم") و پنج گزاره احساسات منفی نسبت به خود (مثلاً "در مجموع احساس شکست‌خوردگی می‌کنم") را می‌سنجد. هر گزاره توسط شرکت‌کنندگان بین ۱ تا ۴ (۱: کاملاً مخالفم، ۲: مخالفم، ۳: موافقم و ۴: کاملاً موافقم) نمره‌دهی می‌شود. برای سنجش عزت نفس حالتی تاکید بر زمان حال در توضیح نحوه پاسخگویی به سؤالات گنجانده شد: «میزان

موافقت یا مخالفت خود با گزاره‌های زیر را بر اساس احساسی که در حال حاضر دارید روی طیفی چهارتایی از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم علامت بزنید». برای محاسبه متغیر عزت نفس آشکار صفتی و حالتی که با مقیاس عزت نفس روزنبرگ مورد سنجش قرار گرفته بود، نمرات پنج گزاره مربوط به احساسات مثبت نسبت به خود، به صورت مستقیم و نمرات پنج گزاره مربوط به احساسات منفی نسبت به خود، به صورت معکوس در تعیین نمره عزت نفس مورد استفاده قرار گرفت. ابتدا نمرات پنج گزاره مربوط به احساسات منفی نسبت به خود، معکوس شد سپس نمره عزت نفس از میانگین نمرات پنج گزاره مستقیم و نمرات معکوس شده پنج گزاره معکوس محاسبه شد. کرایوس و همکاران (۲۰۱۱) پایایی بازآزمون این سنجه را ۰/۸۸ و آلفای کرونباخ آن را ۰/۹۰ گزارش کردند. نسخه فارسی این مقیاس توسط محمدی (۱۳۸۴) اعتبارسنجی شد و آلفای کرونباخ، همبستگی بازآزمایی و دونیمه‌کردن به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۶۹ و ۰/۶۸ گزارش شد. آلفای کرونباخ در مطالعه حاضر ۰/۸۷ بود.

سنجه عزت نفس تک‌سؤالی^۲. یکی دیگر از ابزارهای اندازه‌گیری عزت نفس، سنجه‌ای تک‌سؤالی است (دانلان و همکاران، ۲۰۱۵؛ ماهادوان و همکاران، ۲۰۱۸) که در این مطالعه برای اندازه‌گیری عزت نفس آشکار حالتی به عنوان سنجه دوم مورد استفاده قرار گرفت. این سنجه احساس خودارزشمندی فرد را در یک گزاره مورد سؤال قرار می‌دهد. رایبیز، هندین و چسنیوسکی (۲۰۰۱) پایایی بازآزمون این سنجه را ۰/۷۵ و همبستگی آن با عزت نفس روزنبرگ را ۰/۷۵ گزارش کردند. دانلان و همکاران (۲۰۱۵) با اشاره به ویژگی‌های روانسنجی آن، این سنجه را جایگزین مناسبی برای پرسشنامه‌های چند گزاره‌ای عزت نفس معرفی کردند. از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا در طیفی ۸ نمره‌ای (۱: خیلی بد تا ۸: خیلی خوب) به این سؤال پاسخ دهند: «در حال حاضر در مجموع چه احساسی نسبت به خودتان دارید؟».

آزمون تداعی ضمنی عزت نفس^۳. در این مطالعه آزمون تداعی ضمنی عزت نفس برای سنجش عزت نفس ضمنی حالتی به کار گرفته شد. این آزمون برای سنجش سازه‌های ضمنی مختلفی در حوزه شناخت اجتماعی مثل هویت اجتماعی (مزیدی، باقریان، نودهی و همکاران، ۱۳۹۴) و تصور قالبی (نجات، حاتمی، ۱۳۹۱) به کار می‌رود. این

2. Single-item Self-Esteem Scale (SSE)

3. Implicit Association Test (IAT)

1. Rosenberg Self-Esteem Scale

پژوهش ابتدا توضیحی به هر شرکت کننده نمایش داده شد: «حروف الفبای فارسی تک به تک به شما نمایش داده خواهد شد. لطفاً بدون فکر کردن و بر اساس اولین احساسی که پیدا می کنید، تعیین کنید از هر حرف چقدر خوشتان می آید. روی طیفی از ۱: اصلاً از این حرف خوشم نمی آید تا ۷: خیلی از این حرف خوشم می آید پاسخ خود را علامت بزنید». سپس حروف الفبا با ترتیب تصادفی به شرکت کنندگان نمایش داده شد.

مقیاس خلق. خلق به عنوان متغیر مداخله گر در این پژوهش مدنظر قرار گرفته است. برای سنجش خلق از روش استفاده شده توسط تونینگ و همکاران (۲۰۰۳) استفاده شد. بر اساس روش تونینگ و همکاران (۲۰۰۳) از هر شرکت کننده خواسته شد: «لطفاً احساسی که در حال حاضر دارید را روی طیفی از ۱ تا ۷ برای موارد زیر مشخص کنید». سه طیف در نظر گرفته شده عبارت بودند از: خوب=۷ تا بد=۱، خوشحال=۷ تا غمگین=۱ و آرام=۷ تا عصبی=۱. میانگین نمره‌ای که هر شرکت کننده به این سه سؤال داد به عنوان نمره خلق هر شرکت کننده در نظر گرفته شد.

روش اجرای پژوهش

لینک آزمون همراه با یک صفحه توضیح درباره چندمرحله‌ای بودن آزمون، لزوم انجام کلیه مراحل بدون وقفه و به صورت پیوسته، از طریق شبکه‌های اجتماعی به صورت آنلاین توزیع شد. هر شرکت کننده با ورود به آزمون به صورت تصادفی به یکی از دو پرسشنامه پذیرش یا طرد هدایت شد. در هر دو مسیر ابتدا سؤالات پرسشنامه عزت نفس روزنبرگ قرار گرفته بود. سپس برای ایجاد فاصله و مشخص نشدن تمرکز بر سازه عزت نفس ۱۰ سؤال نامرتب با موضوع عزت نفس قرار داده شد. بعد از آن شرکت کننده وارد آزمون حرف-نام شد و حروف الفبا برای امتیازدهی نمایش داده شد.

در ادامه بخش دستکاری آزمایشی با روش «نوشتن از تجربه گذشته» قرار داشت. در این بخش ابتدا توضیحی به هر شرکت کننده نمایش داده می شد که قرار است نحوه یادآوری تجربه‌ای خاص توسط او مورد ارزیابی قرار گیرد و سعی کند تا تجربه خواسته شده را هرچه واضح تر به یاد آورد. سپس بسته به اینکه شرکت کننده به گروه پذیرش هدایت شده بود یا گروه طرد، از هر شرکت کننده خواسته شد خاطره‌ای که در آن مورد پذیرش یا طرد قرار گرفته است را به یاد آورد و درباره آن چند جمله بنویسد. سؤالاتی چند گزینه‌ای درباره تعداد نفرات حاضر، محل اتفاق افتادن، زمان

آزمون بر اساس منطق زمان واکنش طراحی شده است و فرض آن این است که تداعی‌های ذهنی قوی تر، زمان واکنش کوتاه تری را به دنبال خواهند داشت (گرینوالد و فارنام ۲۰۰۰). این آزمون از پرکاربردترین ابزارها در سنجش عزت نفس ضمنی است (دیهارت و همکاران، ۲۰۱۳). سرعت طبقه بندی محرک‌های مرتبط یا نامرتب با خود، با ویژگی‌های مثبت یا منفی، به عنوان مقیاس سنجش عزت نفس ضمنی در این آزمون در نظر گرفته می شود. کرایوس و همکاران (۲۰۱۱) پایایی دو نیمه کردن این آزمون را ۰/۷۵ و پایایی بازآزمون آن را ۰/۵۴ گزارش کردند. ویژگی‌های روان سنجی نسخه نرم افزاری فارسی این آزمون توسط هاشمی پور، حیدری، فتح آبادی و همکاران (۱۳۹۰) بررسی شد و همسانی درونی و پایایی بازآزمون به ترتیب ۰/۶۳ و ۰/۵۲ گزارش شد. ضریب پایایی دو نیمه برای آزمون تداعی ضمنی در پژوهش حاضر ۰/۸۹ بود.

آزمون حرف-نام. برای سنجش عزت نفس ضمنی صفتی از آزمون حرف-نام که یکی دیگر از پرکاربردترین سنجش‌های عزت نفس ضمنی است (کول و دیهارت، ۲۰۰۷) استفاده شد. این آزمون توسط کیتایاما و کاراساوا (۱۹۹۷) و بر اساس اثر حرف-نام (نوتین، ۱۹۸۷) طراحی شد. نوتین (۱۹۸۷) در بررسی خود نشان داد که افراد حروف اول نام و نام خانوادگی خود را به سایر حروف الفبا ترجیح می دهند؛ میزان این علاقه مندی در آزمون حرف-نام به عنوان مقیاسی برای سنجش عزت نفس ضمنی به کار گرفته می شود. اثر حرف-نام در ۱۵ کشور و میان شش زبان مختلف مورد ارزیابی قرار گرفته و معتبر شناسایی شده است (کول و دیهارت، ۲۰۰۷). پایایی دو نیمه کردن این آزمون ۰/۵۰ و پایایی بازآزمون آن ۰/۵۶ گزارش شد (رادولف و همکاران، ۲۰۰۸). بررسی ویژگی‌های روانسنجی این آزمون در فارسی توسط ملکی، علی پور، زارع و همکاران (۱۳۹۳) صورت گرفت. ملکی و همکاران (۱۳۹۳) پایایی دو نیمه کردن این آزمون را ۰/۸۹، پایایی بازآزمون آن را ۰/۸۴ و آلفای کرونباخ آن را ۰/۸۷ گزارش کردند. در پژوهش حاضر همسانی درونی این آزمون از طریق همبستگی میان ترجیح حرف اول نام (در مقایسه با ترجیح آن حرف توسط دیگران) و ترجیح حرف اول نام خانوادگی (در مقایسه با ترجیح آن حرف توسط دیگران) محاسبه و ۰/۴۱ شد. برای اجرای آزمون حرف-نام در این

بودن تعدیلگری است. به تأسی از آیکن و وست (۱۹۹۱)، پیگیری اثرات تعاملی معنادار شده با محاسبه شیب خط رگرسیون پیش‌بینی متغیر ملاک توسط طرد اجتماعی در سه سطح پایین، متوسط و بالای متغیر تعدیلگر انجام شد. این سه سطح به ترتیب معادل با نقاط درصدی ۱۶، ۵۰ و ۸۴ در نظر گرفته شد.

یافته‌های پژوهش

میانگین و انحراف استاندارد عزت نفس آشکار و ضمنی حالتی و صفتی به تفکیک دو گروه آزمایشی در جدول ۱ ارائه شده است.

تفاوت دو گروه طرد و پذیرش در سن معنادار نبود، $t(۵۷۷) = ۰/۵۶$ ، $p = ۰/۹۱۱$ ، $p = ۰/۰۱$ ، $N = ۱۰۹$ ، $t(۱۰۷) = ۰/۵۶$ ، همچنین دو گروه از نظر توزیع جنسیت متفاوت از یکدیگر نبودند، $p = ۰/۹۱۱$ ، $p = ۰/۰۱$ ، $N = ۱۰۹$ ، $\chi^2(۱) = ۰/۰۱$ ، خلق شرکت‌کنندگان پس از القای دستکاری آزمایشی بین دو گروه طرد ($M = ۴/۶۵$) و پذیرش ($M = ۴/۸۴$) متفاوت نبود، $t(۱۰۲) = -۰/۵۵$ ، $p = ۰/۵۸۷$ ، همبستگی بین انواع عزت نفس در جدول ۲ گزارش شده است.

نتایج بررسی همبستگی بین متغیرها نشان داد که عزت نفس روزنبرگ صفتی با عزت نفس روزنبرگ حالتی و عزت نفس تک سؤالی حالتی همبستگی مثبت قوی دارد. همچنین میان عزت نفس روزنبرگ حالتی و عزت نفس تک سؤالی حالتی همبستگی مثبت قوی مشاهده شد. نتایج همچنین نشان داد که همبستگی مثبت ضعیفی میان عزت نفس تک سؤالی حالتی و آزمون حرف-نام (نام و نام خانوادگی) صفتی وجود دارد. رابطه میان سایر متغیرها معنادار نشد.

اتفاق افتادن، شدت خوشایندی یا ناخوشایندی خاطره به یاد آورده شده نیز در ادامه قرار گرفته بود.

بلافاصله بعد از بخش دستکاری آزمایشی سؤالات سنجش خلق به شرکت‌کنندگان نمایش داده شد و بعد از آن سؤال عزت نفس تک سؤالی قرار گرفته بود. پس از آن شرکت‌کننده وارد بخش بعدی آزمون یعنی آزمون تداعی ضمنی عزت نفس می‌شد. پس از پایان آزمون تداعی ضمنی برای یادآوری مجدد خاطره طرد/ پذیرش دو مورد از سؤالات چند گزینه‌ای که در بخش دستکاری پرسیده شده بود برای پاسخ‌دهی مجدد به شرکت‌کنندگان نمایش داده شد. سپس نسخه حالتی پرسشنامه عزت نفس روزنبرگ جهت پاسخ‌دهی نمایش داده شد. در پایان، پرسش‌های جمعیت‌شناختی قرار گرفته بود.

روش تحلیل داده‌ها

به منظور آزمودن اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار و ضمنی حالتی با تعدیلگری عزت نفس آشکار و ضمنی صفتی از تحلیل رگرسیون استفاده شد. در مجموع، سه تحلیل رگرسیون به این منظور اجرا شد. متغیرهای مورد پیش‌بینی در آنها عبارت از عزت نفس روزنبرگ حالتی، عزت نفس تک سؤالی حالتی و عزت نفس ضمنی حالتی بود. متغیرهای پیش‌بین در هر سه تحلیل رگرسیون عبارت از این موارد بودند: طرد اجتماعی، عزت نفس آشکار صفتی، عزت نفس ضمنی صفتی، تعامل طرد اجتماعی و عزت نفس آشکار صفتی، و تعامل طرد اجتماعی و عزت نفس ضمنی صفتی. متغیرهای پیش‌بین به صورت میانگین-مرکزی شده^۱ در تحلیل لحاظ شدند. معنادار شدن جملات تعاملی بیانگر برقرار

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد عزت نفس آشکار و ضمنی حالتی و صفتی به تفکیک شرایط آزمایش

عزت نفس آشکار حالتی	گروه طرد		گروه پذیرش
	میانگین	انحراف استاندارد	انحراف استاندارد
عزت نفس آشکار حالتی	۳/۰۸	۰/۴۹	۰/۵۸
عزت نفس روزنبرگ حالتی	۵/۹۳	۱/۵۸	۱/۴۰
عزت نفس تک سؤالی حالتی	۳/۰۵	۰/۵۰	۰/۵۴
عزت نفس روزنبرگ صفتی	۰/۶۴	۰/۲۶	۰/۲۸
عزت نفس ضمنی حالتی	۱/۰۱	۱/۲۲	۱/۱۶
آزمون تداعی ضمنی			
عزت نفس ضمنی صفتی			
آزمون حرف- نام			

جدول ۲. همبستگی عزت نفس آشکار و ضمنی صفتی و حالتی

۵	۴	۳	۲	۱	
۰/۱۰	۰/۱۴	۰/۶۹**	۰/۹۲**	-	۱. عزت نفس روزنبرگ صفتی
۰/۱۵	۰/۱۸	۰/۶۸**	-		۲. عزت نفس روزنبرگ حالتی
۰/۲۲*	۰/۱۴	-			۳. عزت نفس تک سؤالی حالتی
۰/۰۴	-				۴. عزت نفس ضمنی حالتی †
-					۵. عزت نفس ضمنی صفتی †

N= ۱۱۰, *p < ۰/۰۵, **p < ۰/۰۱

† عزت نفس ضمنی حالتی با آزمون تداعی ضمنی و عزت نفس ضمنی صفتی با آزمون حرف-نام مورد سنجش قرار گرفته است.

یعنی کمتر بودن عزت نفس آشکار حالتی در گروه طرد نسبت به گروه پذیرش برای عزت نفس حالتی روزنبرگ تایید نشد. همچنین تعامل طرد اجتماعی و عزت نفس ضمنی صفتی پیش بین معناداری برای عزت نفس روزنبرگ حالتی نبود. بنابراین عزت نفس ضمنی صفتی تعدیلگر معناداری در اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس روزنبرگ حالتی نبود. به این ترتیب فرضیه ۴ یعنی تعدیلگری عزت نفس ضمنی صفتی در اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار حالتی برای عزت نفس روزنبرگ حالتی تایید نشد. عزت نفس روزنبرگ صفتی، عزت نفس روزنبرگ حالتی را به صورت معنادار و به طور مثبت پیش بینی کرد. علاوه بر این عزت نفس ضمنی صفتی پیش بین معناداری برای عزت نفس روزنبرگ حالتی نبود.

به منظور استفاده از تحلیل رگرسیون برای آزمودن اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس روزنبرگ حالتی و تعدیلگری عزت نفس روزنبرگ صفتی و عزت نفس ضمنی صفتی پیش فرض های خطی بودن رابطه بین متغیرهای پیش بین و ملاک، نرمال بودن توزیع باقیمانده ها و عدم وجود داده های پرت از طریق رسم نمودار مورد بررسی و تایید قرار گرفت. همچنین استقلال باقیمانده ها از طریق آزمون دوربین-واتسون مورد بررسی قرار گرفت (d= ۲/۱۱) و تایید شد. نتایج رگرسیون انجام شده برای آزمودن اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس روزنبرگ حالتی و تعدیلگری عزت نفس روزنبرگ صفتی و عزت نفس ضمنی صفتی در جدول ۳ ارائه شده است. طرد اجتماعی پیش بین معناداری برای عزت نفس روزنبرگ حالتی نبود. به این ترتیب فرضیه ۱

جدول ۳. تحلیل نتایج رگرسیون برای آزمودن اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس حالتی روزنبرگ با تعدیلگری عزت نفس آشکار و ضمنی صفتی

متغیر پیش بین	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	t	معناداری
طرد اجتماعی	۰/۰۰	۰/۰۴	-۰/۰۱	۰/۹۹۹
عزت نفس روزنبرگ صفتی	۰/۹۴	۰/۰۴	۲۴/۳۰	۰/۰۰۰
طرد اجتماعی × عزت نفس روزنبرگ صفتی	۰/۱۶	۰/۰۸	۲/۰۹	۰/۰۳۹
عزت نفس ضمنی صفتی	۰/۰۲	۰/۰۲	۱/۲۳	۰/۲۲۲
طرد اجتماعی × عزت نفس ضمنی صفتی	-۰/۰۴	۰/۰۳	-۱/۰۷	۰/۲۸۷
مجذور R	۰/۸۶**			

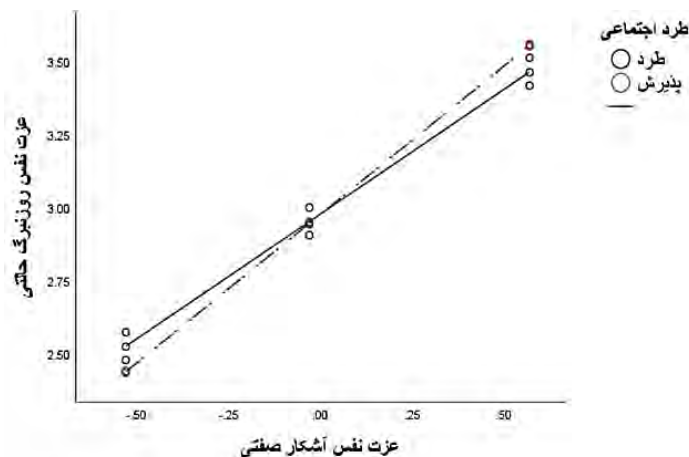
*p < ۰/۰۵, **p < ۰/۰۱

روزنبرگ حالتی تایید شد. در شکل ۲ خطوط رگرسیون طرد اجتماعی در سطوح مختلف متغیر تعدیلگر یعنی عزت نفس روزنبرگ صفتی نمایش داده شده است. چنانکه ملاحظه می شود در سطح پایین عزت نفس روزنبرگ صفتی نمودار طرد بالاتر از نمودار پذیرش قرار گرفته است یعنی عزت نفس روزنبرگ حالتی گرایش به بیشتر بودن در گروه طرد

تعامل طرد اجتماعی و عزت نفس روزنبرگ صفتی، عزت نفس روزنبرگ حالتی را به صورت معناداری پیش بینی کرد. به این ترتیب عزت نفس روزنبرگ صفتی اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس روزنبرگ حالتی را تعدیلگری کرده و فرضیه ۳ یعنی تعدیلگری عزت نفس آشکار صفتی در اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار حالتی برای عزت نفس

گرفته است یعنی عزت نفس روزنبرگ حالتی گرایش به بیشتر بودن در گروه پذیرش نسبت به گروه طرد دارد.

نسبت به گروه پذیرش دارد اما در سطح بالای عزت نفس روزنبرگ صفتی نمودار پذیرش بالاتر از نمودار طرد قرار

شکل ۲. خطوط رگرسیون پیش‌بینی عزت نفس روزنبرگ حالتی توسط طرد اجتماعی در سه سطح پایین، متوسط و بالای عزت نفس روزنبرگ صفتی

نسبت به گروه پذیرش برای عزت نفس تک سؤالی حالتی است. عزت نفس روزنبرگ صفتی پیش‌بین معناداری برای عزت نفس تک‌سؤالی حالتی بود. اما عزت نفس ضمنی صفتی عزت نفس تک‌سؤالی حالتی را به صورت معنادار پیش‌بینی نکرد. هیچ‌کدام از تعامل‌های طرد اجتماعی با عزت نفس روزنبرگ صفتی یا عزت نفس ضمنی صفتی پیش‌بین معناداری برای عزت نفس تک سؤالی حالتی نبود. این یافته به معنای این است که عزت نفس آشکار صفتی و عزت نفس ضمنی صفتی هیچ‌کدام اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس تک سؤالی حالتی را تعدیل‌گری نکرده‌اند. به این ترتیب در این مورد، یافته‌ها از فرضیه ۳ مبنی بر تعدیل‌گری عزت نفس روزنبرگ صفتی و فرضیه ۵ مبنی بر تعدیل‌گری عزت نفس ضمنی صفتی در اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار حالتی برای عزت نفس تک سؤالی حالتی حمایت نکرد.

به منظور استفاده از تحلیل رگرسیون برای آزمودن اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس تک سؤالی حالتی با تعدیل‌گری عزت نفس روزنبرگ صفتی و عزت نفس ضمنی صفتی پیش‌فرض‌های خطی بودن رابطه بین متغیرهای پیش‌بین و ملاک، نرمال بودن توزیع باقیمانده‌ها و عدم وجود داده‌های پرت از طریق رسم نمودار مورد بررسی و تایید قرار گرفت. همچنین استقلال باقیمانده‌ها از طریق آزمون دوربین-واتسون مورد بررسی قرار گرفت ($d = 1/91$) و تایید شد. نتایج رگرسیون انجام شده برای آزمودن اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس تک سؤالی حالتی با تعدیل‌گری عزت نفس روزنبرگ صفتی و عزت نفس ضمنی صفتی در جدول ۴ ارائه شده است. طرد اجتماعی پیش‌بین معناداری برای عزت نفس تک سؤالی حالتی نبود. این یافته به معنای رد شدن فرضیه ۱ یعنی کمتر بودن عزت نفس آشکار حالتی در گروه طرد

جدول ۴. تحلیل نتایج رگرسیون برای آزمودن اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس حالتی تک سؤالی با تعدیل‌گری عزت نفس آشکار و ضمنی صفتی

متغیر پیش‌بین	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	t	معناداری
طرد اجتماعی	۰/۰۷	۰/۲۱	۰/۳۲	۰/۷۴۸
عزت نفس روزنبرگ صفتی	۱/۷۴	۰/۲۰	۸/۹۴	۰/۰۰۰
طرد اجتماعی × عزت نفس روزنبرگ صفتی	-۰/۴۴	۰/۳۹	-۱/۱۱	۰/۲۶۸
عزت نفس ضمنی صفتی	۰/۱۴	۰/۰۹	۱/۶۱	۰/۱۱۰
طرد اجتماعی × عزت نفس ضمنی صفتی	-۰/۱۷	۰/۱۷	-۱/۰۱	۰/۳۱۶
مجذور R	۰/۴۹ **			

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

نسبت به گروه پذیرش ($M = 5/29$) در سطح معناداری مرزی بیشتر بود، $p = 0/055$ ، $t(30) = 2/00$. به این ترتیب اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس تک سؤالی حالتی توسط عزت نفس ضمنی صفتی تعدیلگری شد. یافته‌های این تحلیل از فرضیه ۵ مبنی بر تعدیلگری عزت نفس ضمنی صفتی در اثرگذاری طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار حالتی برای عزت نفس تک سؤالی حالتی حمایت می‌کند.

به منظور استفاده از تحلیل رگرسیون برای آزمودن اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس ضمنی حالتی با تعدیلگری عزت نفس روزنبرگ و ضمنی صفتی پیش‌فرض‌های خطی بودن رابطه بین متغیرهای پیش‌بین و ملاک، نرمال بودن توزیع باقیمانده‌ها و عدم وجود داده‌های پرت از طریق رسم نمودار مورد بررسی و تایید قرار گرفت. همچنین استقلال باقیمانده‌ها از طریق آزمون دوربین-واتسون مورد بررسی قرار گرفت ($d = 1/92$) و تایید شد. جدول ۵ نتایج تحلیل رگرسیون انجام شده برای آزمودن اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس ضمنی حالتی با تعدیلگری عزت نفس روزنبرگ و ضمنی صفتی را نمایش داده است.

به منظور بررسی تعدیلگری عزت نفس ضمنی صفتی در اثرگذاری طرد اجتماعی بر عزت نفس تک سؤالی حالتی یک روش تحلیل دیگر نیز به کار گرفته شد. در این روش ابتدا متغیر تعدیلگر یعنی عزت نفس ضمنی صفتی با برش بر روی میانه به متغیری دوسطحی تبدیل شد. سپس تحلیل واریانس دو راهه برای متغیر وابسته عزت نفس تک سؤالی حالتی با دو عامل دوسطحی (طرد - پذیرش) \times (عزت نفس بالا - عزت نفس پایین) و تعریف کردن عزت نفس روزنبرگ صفتی به عنوان متغیر همپراش اجرا شد. اثر تعاملی طرد اجتماعی و عزت نفس ضمنی صفتی معنادار بود، $p = 0/014$ ، $F(1, 59) = 6/49$. نمودار تعامل سطح بالا و پایین عزت نفس ضمنی صفتی با سطوح مختلف طرد اجتماعی (طرد، پذیرش) در شکل ۳ نمایش داده شده است. پیگیری اثر تعاملی معنادار شده با بررسی اثرات ساده نشان داد که در سطح پایین عزت نفس ضمنی صفتی، عزت نفس تک سؤالی حالتی در گروه طرد ($M = 4/62$) کمتر از گروه پذیرش ($M = 4/95$) اما این تفاوت معنادار نبود، $p = 0/556$ ، $t(30) = -0/60$ اما در سطح بالای عزت نفس ضمنی صفتی، عزت نفس تک سؤالی حالتی در گروه طرد ($M = 6/22$)

شکل ۴. نمودار تعامل عزت نفس ضمنی صفتی و طرد اجتماعی در پیش‌بینی عزت نفس حالتی تک سؤالی

جدول ۵. تحلیل نتایج رگرسیون برای آزمودن اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس ضمنی حالتی با تعدیلگری عزت نفس روزنبرگ و ضمنی صفتی

متغیر پیش‌بین	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	t	معناداری
طرد اجتماعی	0/13	0/06	2/24	0/028
عزت نفس روزنبرگ صفتی	0/05	0/05	1/01	0/313
طرد اجتماعی \times عزت نفس روزنبرگ صفتی	0/15	0/11	1/46	0/149
عزت نفس ضمنی صفتی	0/04	0/03	1/52	0/132
طرد اجتماعی \times عزت نفس ضمنی صفتی	0/04	0/05	0/80	0/426
مجذور R				0/11

* $p < 0/05$, ** $p < 0/01$

چنانکه در جدول ۵ ملاحظه می‌شود طرد اجتماعی عزت نفس ضمنی حالتی را به صورت معنادار و مثبت پیش‌بینی کرد و عزت نفس ضمنی حالتی در گروه طرد کمتر از گروه پذیرش بود. به این ترتیب یافته‌ها از فرضیه ۲ یعنی کمتر بودن عزت نفس ضمنی حالتی در گروه طرد نسبت به گروه پذیرش حمایت کرد. تعامل طرد اجتماعی و عزت نفس ضمنی صفتی پیش‌بین معناداری برای عزت نفس ضمنی حالتی نبود. به این ترتیب تعدیلگری عزت نفس ضمنی صفتی در اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس ضمنی حالتی معنادار نشد. به همین دلیل یافته‌ها از فرضیه ۴ یعنی تعدیلگری عزت نفس ضمنی صفتی در اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس ضمنی حالتی حمایت نمی‌کند. همچنین تعامل طرد اجتماعی و عزت نفس روزنبرگ صفتی پیش‌بین معناداری برای عزت نفس ضمنی حالتی نبود. به عبارت دیگر تعدیلگری عزت نفس روزنبرگ صفتی در اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس ضمنی حالتی معنادار نبود و از فرضیه ۶ نیز حمایت نشد. علاوه بر این نتایج تحلیل نشان داد که عزت نفس روزنبرگ صفتی و همچنین عزت نفس ضمنی صفتی هیچ کدام نتوانستند عزت نفس ضمنی حالتی را به صورت معناداری پیش‌بینی کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار و ضمنی حالتی در چارچوب نظریه عقربه اجتماعی (لیری، ۲۰۱۲) و نقش تعدیلگری عزت نفس آشکار و ضمنی صفتی در این رابطه بود. یافته‌ها از اثرگذاری طرد اجتماعی بر عزت نفس ضمنی حالتی حمایت کرد. به طوری که عزت نفس ضمنی حالتی بعد از دستکاری طرد اجتماعی در گروه طرد کمتر از گروه پذیرش بود. این یافته همراستا با پیش‌بینی اول نظریه عقربه اجتماعی مبنی بر اثرپذیری عزت نفس حالتی از طرد و پذیرش اجتماعی (لیری، ۲۰۱۲) است. اما عزت نفس آشکار حالتی بین دو گروه طرد و پذیرش بعد از دستکاری طرد اجتماعی تفاوتی نشان نداد. این یافته می‌تواند توسط دیدگاه‌هایی که فعال شدن فرایندهای دفاعی آگاهانه به منظور جلوگیری از کاهش عزت نفس را مطرح کرده‌اند توضیح داده شود. بر اساس این دیدگاه افراد هنگام روبه‌رویی با طرد اجتماعی برای محافظت از عزت نفس خود ساز و کارهای دفاعی آگاهانه‌ای را فعال می‌کنند تا از طریق آن‌ها اثر طرد اجتماعی را خنثی کنند و از کم شدن عزت

نفس خود جلوگیری نمایند (بلکههارت و همکاران، ۲۰۰۹؛ ویلیامز، ۲۰۰۷؛ برنشتاین و همکاران، ۲۰۱۳). به این ترتیب توضیح احتمالی یافته فوق می‌تواند از این قرار باشد که هنگامی که عزت نفس آشکار حالتی با ابزارهای مستقیم خودگزارش‌دهی پس از طرد اجتماعی مورد سنجش قرار گرفته است، فعال شدن برخی مکانیزم‌های دفاعی مانع کاهش در سطح عزت نفس آشکار حالتی شده است. اما وقتی که سنجش عزت نفس ضمنی حالتی با ابزارهای غیرمستقیم که فرد آگاهی نسبت به آنچه مورد سنجش قرار می‌گیرد نداشته انجام شده است، عزت نفس ضمنی حالتی پس از طرد اجتماعی تحت تاثیر مکانیزم‌های دفاعی آگاهانه قرار نداشته و کاهش نشان داده است. این یافته همچنین از دیدگاه‌هایی که سنجش عزت نفس ضمنی علاوه بر عزت نفس آشکار را برای دستیابی به تصویر کاملتری از عزت نفس پیشنهاد کرده‌اند (گرینوالد و بناجی، ۱۹۹۵؛ بلکههارت و همکاران، ۲۰۰۹) نیز حمایت می‌کند.

عزت نفس ضمنی و آشکار صفتی اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار حالتی را تعدیلگری کردند. الگوی تعدیلگری عزت نفس ضمنی صفتی در اثرگذاری طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار حالتی همراستا با پیش‌بینی انجام شده در فرضیات بود. یعنی افرادی که حس خودارزشمندی ناهشیار کمتری نسبت به خود داشتند یا به عبارت دیگر عزت نفس ضمنی صفتی پایین‌تری داشتند در مواجهه با طرد اجتماعی عزت نفس آشکار حالتی پایین‌تری نسبت به شرایطی که با پذیرش اجتماعی مواجه شدند نشان دادند. این یافته با دیدگاه‌هایی که حساسیت نسبت به طرد اجتماعی را تحت تاثیر سابقه مواجهه با طرد یا پذیرش در گذشته می‌دانند (داونی و همکاران، ۲۰۰۴؛ ویلیامز، ۲۰۰۷) و همچنین با پیش‌بینی سوم نظریه عقربه اجتماعی که عزت نفس صفتی را با ادراک فرد از مورد طرد یا پذیرش بودن در طول زمان دارای رابطه می‌داند (لیری، ۲۰۱۲) همراستا است. همچنین از پیش‌بینی اول نظریه عقربه اجتماعی (لیری، ۲۰۱۲) یعنی اثرپذیری عزت نفس حالتی از طرد و پذیرش اجتماعی حمایت می‌کند. از طرف دیگر افرادی که حس خودارزشمندی ناهشیار بیشتری نسبت به خود دارند یعنی عزت نفس ضمنی صفتی بالاتری دارند و بر اساس پیش‌بینی سوم نظریه عقربه اجتماعی ادراکشان مبنی بر مواجهه کمتر با طرد اجتماعی در طول زمان است، حساسیت کمتری به طرد اجتماعی نشان دادند و عزت نفس آشکار حالتی‌شان در گروه طرد و پذیرش تفاوتی نداشت.

نفس پیشنهاد کرده‌اند (برنشتاین و همکاران، ۲۰۱۳؛ بلکهارت و همکاران، ۲۰۰۹) حمایت می‌کند. اما شناسایی دلایل این تفاوت بین عزت نفس آشکار و ضمنی حالتی نیازمند بررسی بیشتر به نظر می‌رسد.

در یک جمع‌بندی، مطالعه حاضر اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس را در هر دو سطح ضمنی و آشکار آزمود و شکافی را در اثرپذیری این دو از طرد اجتماعی مشاهده نمود. علاوه بر این، نقش تعدیلگرانه عزت نفس ضمنی را در اثرپذیری عزت نفس حالتی از طرد اجتماعی آزمون نمود. عزت نفس ضمنی به طور نامشروط در مواجهه با طرد اجتماعی کاهش یافت، اما اثرپذیری عزت نفس آشکار حالتی بستگی به سطح عزت نفس ضمنی و آشکار صفتی داشت، به گونه‌ای که عزت نفس ضمنی صفتی پایین و نیز عزت نفس آشکار صفتی بالا آسیب‌پذیری بیشتر برای عزت نفس آشکار حالتی در برابر طرد اجتماعی را به دنبال داشت. به عبارت دیگر، هم افراد با عزت نفس ضمنی صفتی پایین و هم افراد با عزت نفس آشکار صفتی بالا حساسیت بیشتری به طرد اجتماعی داشتند و اثر تعدیلگرانه هر کدام مستقل و با کنترل دیگری بود.

این پژوهش با محدودیت‌هایی روبه‌رو بوده است. اولین محدودیت پژوهش حاضر آنالاین بودن اجرای آن است که تعمیم یافته‌ها به موقعیت غیرآنالاین و مقایسه با یافته‌های مطالعات غیرآنالاین پیشین با همین روش دستکاری را به طور بالقوه با محدودیت مواجه می‌کند. محدودیت قابل ذکر دیگر منحصر بودن گروه‌های آزمایش به شرایط طرد و پذیرش و عدم وجود گروه کنترل به معنای گروهی که القای هیچ کدام از شرایط طرد یا پذیرش در آن صورت نگیرد بود. علی‌رغم اینکه اکتفا به دو گروه طرد و پذیرش در مطالعات دستکاری طرد اجتماعی سابقه دارد (برنشتاین و همکاران، ۲۰۱۳؛ چن و همکاران، ۲۰۱۷) اما تعمیم‌پذیری یافته‌ها به موقعیتی که متغیرهای مشترک بین این دو گروه را ندارند با محدودیت بالقوه مواجه می‌سازد. استفاده از سایر روش‌های القای طرد اجتماعی و مقایسه نتایج آن‌ها با یافته‌های مطالعه فعلی مفید به نظر می‌رسد و به عنوان یک پیشنهاد پژوهشی برای مطالعات آتی قابل طرح است. پیشنهاد دیگر بررسی رابطه‌ی طرد اجتماعی و عزت نفس در قالب طرح همبستگی است. به صورتی که طرد اجتماعی در قالب تجربه طرد در گذشته و یا دریافتی که فرد از مورد پذیرش یا طرد بودن خود در حال حاضر دارد مورد سنجش قرار گیرد و رابطه‌ی آن با عزت نفس آشکار و ضمنی بررسی گردد.

اما الگوی تعدیلگری عزت نفس آشکار صفتی در اثرگذاری طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار حالتی بر خلاف جهت پیش‌بینی شده در فرضیات بود. الگوی این تعدیلگری از این قرار بود که در سطح پایین‌تر عزت نفس آشکار صفتی، عزت نفس آشکار حالتی به دنبال طرد اجتماعی گرایش به بیشتر بودن در گروه طرد نسبت به گروه پذیرش داشت اما در سطح بالاتر عزت نفس آشکار صفتی، عزت نفس آشکار حالتی به دنبال طرد اجتماعی گرایش به کمتر بودن در گروه طرد نسبت به گروه پذیرش داشت. به عبارت دیگر اثر طرد اجتماعی بر عزت نفس آشکار حالتی در افرادی که عزت نفس آشکار صفتی بالاتری داشتند به الگوی مورد پیش‌بینی نظریه عقبه اجتماعی (یعنی پایین‌تر بودن عزت نفس آشکار حالتی در گروه طرد نسبت به گروه پذیرش) نزدیکتر بود. سابقه مواجهه بیشتر با طرد اجتماعی در گذشته که به تعبیر نظریه عقبه اجتماعی با پایین‌تر بودن عزت نفس صفتی افراد رابطه دارد می‌تواند بر میزان حساسیت افراد نسبت به طرد اجتماعی و نحوه واکنش آنها به طرد اجتماعی اثرگذار باشد (داونی و همکاران، ۲۰۰۴؛ ویلیامز، ۲۰۰۷). بیشتر شدن عزت نفس آشکار حالتی در گروه طرد نسبت به گروه پذیرش برای افرادی که عزت نفس آشکار صفتی کمتری داشتند را بر همین اساس می‌توان توضیح داد. این واکنش نسبت به طرد اجتماعی که در بخش دوم از مطالعه اول برنشتاین و همکاران (۲۰۱۳) نیز مشاهده شده است، یعنی افزایش سطح عزت نفس آشکار حالتی در گروه طرد نسبت به گروه پذیرش می‌تواند با فعال شدن مکانیزم‌های خود-نمایشگری توضیح داده شود. یعنی افراد با سطح عزت نفس آشکار صفتی پایین‌تر که حساسیت بیشتری نسبت به طرد اجتماعی داشتند، پس از مواجه شدن با طرد اجتماعی با فعال کردن یکسری مکانیزم‌های دفاعی خود-نمایشگری اثر طرد را خنثی کرده و یا حتی عزت نفس خود را در پرسشنامه‌های خودگزارش‌دهی بیشتر برآورد کرده‌اند تا به این ترتیب از خودشان در برابر آسیب وارد شده به عزت نفسشان محافظت نمایند.

از تعدیلگری عزت نفس ضمنی و آشکار صفتی در اثرگذاری طرد اجتماعی بر عزت نفس ضمنی حالتی حمایت نشد و این موضوع نشان‌دهنده این است که طرد اجتماعی در اثرگذاری بر عزت نفس حالتی ضمنی و آشکار به نحو متفاوتی با عزت نفس صفتی تعامل می‌کند. این یافته از دیدگاه‌هایی که سنجش عزت نفس ضمنی علاوه بر عزت نفس آشکار را برای دستیابی به تصویر کاملتری از عزت

منابع

- Aiken, L. S., West, S. G., & Reno, R. R. (1991). Multiple regression: Testing and interpreting interactions. sage.
- Arsandaux, J., Montagni, I., Macalli, M., Bouteloup, V., Tzourio, C., & Galera, C. (2020). Health risk behaviors and self-esteem among college students: systematic review of quantitative studies. *International journal of behavioral medicine*, 27, 142-159.
- Baumeister, R. F., & Robson, D. A. (2021). Belongingness and the modern schoolchild: On loneliness, socioemotional health, self-esteem, evolutionary mismatch, online sociality, and the numbness of rejection. *Australian Journal of Psychology*, 73(1), 103-111.
- Baumeister, R. F., Twenge, J. M., & Nuss, C. K. (2002). Effects of social exclusion on cognitive processes: anticipated aloneness reduces intelligent thought. *Journal of personality and social psychology*, 83(4), 817.
- Bernstein, M. J., Claypool, H. M., Young, S. G., Tuscherer, T., Sacco, D. F., & Brown, C. M. (2013). Never let them see you cry: Self-presentation as a moderator of the relationship between exclusion and self-esteem. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39(10), 1293-1305.
- Blackhart, G. C., Nelson, B. C., Knowles, M. L., & Baumeister, R. F. (2009). Rejection elicits emotional reactions but neither causes immediate distress nor lowers self-esteem: A meta-analytic review of 192 studies on social exclusion. *Personality and Social Psychology Review*, 13(4), 269-309.
- Chen, R. P., Wan, E. W., & Levy, E. (2017). The effect of social exclusion on consumer preference for anthropomorphized brands. *Journal of Consumer Psychology*, 27(1), 23-34.
- DeHart, T., Pelham, B. W., & Tennen, H. (2006). What lies beneath: Parenting style and implicit self-esteem. *Journal of Experimental Social Psychology*, 42, 1-17.
- DeHart, T., Peña, R., & Tennen, H. (2013). The development of explicit and implicit self-esteem and their role in psychological adjustment. . In V. Zeigler-Hill (Ed), *Self-esteem* (pp.99-123). London, UK: Psychology Press.
- Donnellan, M. B., Trzesniewski, K. H., & Robins, R. W. (2015). Measures of self-esteem. In G. J. Boyle, D. H. Saklofske, & G. Matthews (Eds.), *Measures of personality and social psychological constructs* (pp. 131- 157). London, United Kingdom: Elsevier.
- Downey, G., Mougios, V., Ayduk, O., London, B. E., & Shoda, Y. (2004). Rejection sensitivity and the defensive motivational system: Insights from the startle response to rejection cues. *Psychological Science*, 15(10), 668-673.
- Gawronski, B., & Hahn, A. (2019). Implicit measures: Procedures, use, and interpretation. In Blanton, H., LaCroix, J. M., & Webster, G. D. (Eds.). *Measurement in social psychology*. Routledge, Taylor & Francis Group.
- Gerber, J., & Wheeler, L. (2009). On being rejected: A meta-analysis of experimental research on rejection. *Perspectives on Psychological Science*, 4(5), 468-488.
- Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (1995). Implicit social cognition: attitudes, self-esteem, and stereotypes. *Psychological review*, 102(1), 4.
- Greenwald A. G. and Farnham S. D. (2000). Using the Implicit Association Test to Measure Self-Esteem and Self-concept. *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol. 79. No. 6, 1022-1038.
- Harris, M. A., & Orth, U. (2020). The link between self-esteem and social relationships: A meta-analysis of longitudinal studies. *Journal of personality and social psychology*, 119(6), 1459.
- Hashemipour, H., Heidari, M., Fathabadi, J. & Nejat, P. (2012). Examining Psychometric Properties of Self-esteem Implicit Association Test. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 1(1), 33-48. (in persian)
- Hayes, A. F. (2017). Introduction to

- mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach. Guilford publications.
- James, W. (1890). *The principles of psychology*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Jordan, C. H., & Zeigler-Hill, V. (2013). Fragile self-esteem: The perils and pitfalls of (some) high self-esteem. In V. Zeigler-Hill (Ed), *Self-esteem* (pp.80-98). London, UK: Psychology Press.
- Kitayama, S., & Karasawa, M. (1997). Implicit self-esteem in Japan: Name letters and birthday numbers. *Personality and social psychology bulletin*, 23(7), 736-742.
- Koole, S. L., & Pelham, B. W. (2003). On the nature of implicit self-esteem: The case of the name letter effect. In S. J. Spencer, S. Fein, M. P. Zanna, & J. M. Olson (Eds.), *Ontario symposium on personality and social psychology. Motivated social perception: The Ontario symposium*, Vol. 9 (p. 93-116). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Krause, S., Back, M. D., Egloff, B., & Schmukle, S. C. (2011). Reliability of implicit self-esteem measures revisited. *European Journal of Personality*, 25(3), 239-251.
- Leary, M. R. (2012). *Sociometer theory*. In P. A. M. Van Lange, A. W. Kruglanski, & E. T. Higgins (Eds.), *Handbook of theories of social psychology* (p. 151-159). Sage Publications Ltd
- Leary, M. R. (2003). Interpersonal aspects of optimal self-esteem and the authentic self. *Psychological Inquiry*, 14(1), 52-54.
- Leary, M. R., & Baumeister, R. F. (2000). The nature and function of self-esteem: Sociometer theory. In *Advances in experimental social psychology* (Vol. 32, pp. 1-62). Academic Press.
- Leary, M. R., Tambor, E. S., Terdal, S. K., & Downs, D. L. (1995). Self-esteem as an interpersonal monitor: The sociometer hypothesis. *Journal of personality and social psychology*, 68(3), 518.
- Lemay Jr, E. P., & Ashmore, R. D. (2006). The relationship of social approval contingency to trait self-esteem: Cause, consequence, or moderator? *Journal of Research in Personality*, 40(2), 121-139.
- Magro, S. W., Utesch, T., Dreiskämper, D., & Wagner, J. (2019). Self-esteem development in middle childhood: Support for sociometer theory. *International Journal of Behavioral Development*, 43(2), 118-127.
- Mahadevan, N., Gregg, A. P., & Sedikides, C. (2019). Is self-regard a sociometer or a hierometer? Self-esteem tracks status and inclusion, narcissism tracks status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 116(3), 444.
- Maleki, B., Alipour, A., Zare', H. & Shaghghi, F. (2014). The preliminary study of psychometric properties of Name Initial Preferences Task (IPT) for Implicit self-esteem. *Quarterly of Educational Measurement*, 5(17), 101-123. (In persian)
- Maner, J. K., DeWall, C. N., Baumeister, R. F., & Schaller, M. (2007). Does social exclusion motivate interpersonal reconnection? Resolving the "porcupine problem". *Journal of personality and social psychology*, 92(1), 42.
- Mazidi, M., Bagherian, F., Nodehi, S. & Nejat, P. (2015). Personality organization from the perspective of national, religious and modern identities in adolescents and youths. *Journal of applied Psychology*, 9(3), 115-132. (In persian)
- Mohammadi, N. (2005). The preliminary study of validity and reliability of Rosenberg's Self-esteem Scale. *Iranian psychologists*, 1(4), 55-62. (In persian)
- Nejat P, Hatami J. (2012). Implicit Association Test (IAT): Between-Constructs Comparison and Subjects' Responding Strategies. *Advances in Cognitive Sciences*; 14 (1) :75-87 (In persian)
- Nuttin Jr, J. M. (1987). Affective consequences of mere ownership: The name letter effect in twelve European languages. *European journal of social psychology*, 17(4), 381-402.
- Onoda, K., Okamoto, Y., Nakashima, K. I.,

- Nittono, H., Yoshimura, S., Yamawaki, S., ... & Ura, M. (2010). Does low self-esteem enhance social pain? The relationship between trait self-esteem and anterior cingulate cortex activation induced by ostracism. *Social cognitive and affective neuroscience*, 5(4), 385-391.
- Orth, U., & Robins, R. W. (2022). Is high self-esteem beneficial? Revisiting a classic question. *American psychologist*, 77(1), 5.
- Pickett, C. L., Gardner, W. L., & Knowles, M. (2004). Getting a cue: The need to belong and enhanced sensitivity to social cues. *Personality and social psychology bulletin*, 30(9), 1095-1107.
- Robins, R. W., Hendin, H. M., & Trzesniewski, K. H. (2001). Measuring global self-esteem: Construct validation of a single-item measure and the Rosenberg Self-Esteem Scale. *Personality and social psychology bulletin*, 27(2), 151-161.
- Rosenberg, M. (1965). Rosenberg self-esteem scale (RSE). Acceptance and commitment therapy. *Measures package*, 61(52), 18.
- Rudolph, A., Schröder-Abé, M., Schütz, A., Gregg, A. P., & Sedikides, C. (2008). Through a glass, less darkly? Reassessing convergent and discriminant validity in measures of implicit self-esteem. *European Journal of Psychological Assessment*, 24(4), 273-281.
- Smith, E. R., & Mackie, D. M. (2008). Intergroup emotions. *Handbook of emotions*, 3, 428-439.
- Sommer, K. L., & Rubin, Y. S. (2005). Role of social expectancies in cognitive and behavioral responses to social rejection. *The social outcast: Ostracism, social exclusion, rejection, and bullying*, 171, 172.
- Stewart, C., Rogers, F., Pilch, M., Stewart, I., Barnes-Holmes, Y., & Westermann, S. (2017). The effect of social exclusion on state paranoia and explicit and implicit self-esteem in a non-clinical sample. *Journal of behavior therapy and experimental psychiatry*, 57, 62-69.
- Twenge, J. M., Catanese, K. R., & Baumeister, R. F. (2003). Social exclusion and the deconstructed state: time perception, meaninglessness, lethargy, lack of emotion, and self-awareness. *Journal of personality and social psychology*, 85(3), 409.
- Wesselmann, E. D., Wirth, J. H., & Bernstein, M. J. (2017). Expectations of social inclusion and exclusion. *Frontiers in Psychology*, 8, 112.
- Williams, K. D. (2007). Ostracism. *Annual review of psychology*, 58.
- Zeigler-Hill, V. (2013). The importance of self-esteem. In V. Zeigler-Hill (Ed), *Self-esteem* (pp.1-20). London, UK: Psychology Press.
- Zeigler-Hill, V., & Jordan, C. H. (2010). Two faces of self-esteem: Implicit and explicit forms of self-esteem. In B. Gawronski & B. K. Payne (eds.), *Handbook of implicit social cognition: Measurement, theory, and applications* (pp. 392-407). New York, NY: Guilford Press.

COPYRIGHTS

© 2022 by the authors. Licenses PNU, Tehran, Iran. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY4.0) (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>)